

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

"Wees mij tot een rotssteen om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan."

Psalm 71:3a

Vele vragen kunnen zich voordoen, als we het nieuwe jaar binnen gaan. Wat zal dit jaar brengen in de wereld? Donkere wolken blijven hangen over al het wereldgebeuren.

Niemand kan het zeggen, hoe het verloop zal zijn, of we bij de vrede bewaard zullen blijven of niet. Wat zal dit jaar betekenen voor het maatschappelijke, politieke en economische leven? Och, we kunnen deze vragen zonder moeite vermeerderen! Niemand is echter in staat deze ongetwijfeld belangrijke vragen te beantwoorden. Zien we op de roepende zonden, op het verval van de Heere en Zijn Woord, dan is er weinig te verwachten. Echter kan toch niemand precies de toekomst voorzeggen. Alleen de Heere weet het. Hij volvoert Zijn Raad tot eer van Zijn Naam en tot heil van Zijn Kerk. Eén vraag blijft er echter bij de ingang van 2003, die wel beantwoord dient te worden, nl. in Wien we geborgen zijn. Wie geen geborgenheid kent in de Heere heeft ten diepste geen toekomst.

En wie geborgen mag zijn in de Heere door de Heilige Geest, die kan wel door veel bewogen worden, maar zijn toekomst ligt vast.

De dichter van Psalm 71 weet door genade van geborgenheid in een vaste schuilplaats. En toch bidt hij er ook weer om.

En dat is niet vreemd. Het gaat hem er immers om, dat hij in de praktijk van zijn leven die geborgenheid bewaard mag krijgen.

We hebben hier waarschijnlijk maar te denken aan David. Op latere leeftijd heeft hij deze psalm mogen dichten. In ieder geval in een bewogen tijd van zijn leven, waarin vijanden hem omringden en benauwden. Spreekt hij in deze psalm niet van hen, die op

zijn ziel loeren? Zijn vijanden spotten met hem en zeggen: "God heeft hem verlaten; jaagt na en grijpt hem, want daar is geen verlosser." Geen vreemde taal trouwens voor Gods ware gunstgenoten! Maar temidden van die bestrijding wordt het gebed beoefend of de Heere hem tot een schuilplaats wil zijn: "Wees mij tot een rotssteen om daarin te wonen en geduriglijk daarin te gaan..."

Het beeld, dat in dit woord voor de vaste schuilplaats in God gebruikt wordt, is bekend. Heel vaak is de rotssteen beeld in de psalmen voor de veiligheid en geborgenheid. Denk eens aan Psalm 40..."en heeft zijn voeten op een rotssteen gesteld" en aan Psalm 61: "Leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn." Doch hier spreekt het beeld weer enigszins anders. In die Psalmen gaat het er om, dat men op een rotssteen geleid wordt. Hier wordt echter gesproken van het wonen in een rotssteen. Dat maakt ook de geestelijke betekenis van dit beeld weer enigszins anders en intiemer. In de rotsen werden altijd in het bergland van Judea veel spelonken gevonden; we hebben te denken aan een soort hollen, die in het kalkgebergte gemakkelijker konden ontstaan. Zulke spelonken dienden vaak tot een toevluchtsoord voor verdrukten. David kende ze uit ervaring heel goed. De spelonk van Adullam is bekend, waar tot David vergaderden alle man, die benauwd was en alle man, die een schuldeiser had en alle man, wiens ziel bitterlijk bedroefd was.

In zo'n rots had men dus een schuilplaats en was men beveiligd tegen alle gevaar van rondom. Een wat wonderlijke gedachte komt dan hier openbaar. De dichter vraagt erom, dat de Heere hem tot een rotssteen wil zijn om daarin te wonen. Dus niet of de Heere bij hem in zijn hart wil wonen.

Dit is al groot, maar hij vraagt om iets,

dat nog groter is, dat hij in God een woning mag hebben. En wonen betekent hier veiligheid bezitten, schuilen, rust en vrede hebben.

Ja, ook gemeenschap mogen kennen met God. Dan is er schaduw tegen de toorn over de zonde, ontkoming aan het oordeel en verberging tegen de brandende vijandschap.

Zoekt ge dat voor 2003? Och, we kunnen misschien heel veel ontvangen in dit jaar dat voor ons ligt. Een overvloed van aardse goederen. Elke dag weer uw dagelijks brood. De Heere kan u in Zijn lankmoedigheid nog sparen, zoals Hij u van het oude in het nieuwe jaar nog draagt. Maar de grote vraag voor ons allen persoonlijk is toch maar, of we die woning in de hemelse Rotssteen hebben leren kennen.

Die woning wordt van nature niet gekend. Dan schuilen we, o zo gemakkelijk in onze eigen woning en hebben we er geen erg in, dat deze straks in het stervensuur in elkaar stort en ons meesleurt in het eeuwig verderf.

O, dan kunnen we ons in dit leven met allerlei vrome redeneringen op de been houden, maar weet het toch: buiten deze Rotssteen wacht het eeuwig verderf. God heeft in Christus een Rotssteen bereid ter woning. De hoge, heilige God kan geen zondaar in Zichzelf ontvangen. Hij is een verterend vuur voor ieder die van Hem is afgefallen. Alleen in het verzoenend Borgwerk van Christus wordt die schuilplaats en woning in God ontsloten.

O, 's Heeren roepstemmen gaan nog uit in dit heden der genade, dat er nog een woning is voor een arm verloren zondaar in Hem Zelf. Dringend beveelt Hij die woning aan als noodzakelijk om gered te mogen worden en ook in zijn hoge waarde voor onze ziel. Als ge dan zonder God voor uw hart en zonder Borg voor uw ziel het

jaar 2003 ingaat, laat dit dan het hoogste goed mogen worden. Smeek om het ontdekkend licht des Heiligen Geestes om als verloren mens in deze hemelse woning een schuilplaats te ontvangen.

Nergens kan voor schuldverslagen zondaars meer ontkoming gevonden worden. De schuld moet betaald en de rekening moet vereffend worden. Doemwaardig voor God weten ze, dat ze het verdiend hebben voor eeuwig buiten Hem om te komen.

Maar zalig als deze Rotssteen in Christus hen geopend wordt en zij door een waar geloof geleid worden naar binnen.

O, daar gaan ze de vrede en rust ervaren, die er in God in Christus liggen. Daar worden de wonderen Gods zo nameloos groot en mogen ze smaken de zalige gemeenschap met de Heere, Die hen meer waard is dan alle schatten hier beneden. Dan kan de

toekomst brengen, wat de Heere in Zijn Voorzienigheid over hun leven brengt, maar veilig zijn zij.

Hebben ze dan altijd voor hun zieleleven de genieting van die rust en vrede? Nee, als dat waar was zou David deze Psalm en vele andere niet gezongen hebben. Moge ze, wat hun staat betreft, die vaste schuilplaats in deze hemelse Rotssteen gevonden hebben, wat hun stand aangaat, ervaren zij de kracht daar niet altijd van.

Daarom staat hier ook wat achter: "om geduriglijk daarin te gaan...."

In een woning hier beneden gaan wij uit en in. Telkens weer en telkens weer gaat de betekenis van die woning spreken.

Iemand, die in langere tijd niet thuis geweest is door allerlei omstandigheden, die stemt het toch wel tot bijzondere blijdschap als hij weer terug mag zijn. En trekt u het beeld hier even door. Van Gods zijde gaat voor de kinderen van God de veilige schuilplaats, die in God in Christus bereid is, nooit meer dicht. Maar van hun zijde kunnen de liefelijkheden van die woning gemist worden en kan de kracht ervan heel ver weg zijn. Nu eens worden ze bestreden door allerlei vijanden. Dan weer benauwen hun afmakingen hen. Nu eens doet de kracht van de wereld zich gelden, die door allerlei verleiding toch zo dichtbij het hart van Gods gunstgenoten blijft. Dan weer verflauwt het leven des gebeds en gaan ze in dodigheid hun weg. En daarom: "om geduriglijk daarin te gaan", telkens opnieuw wordt deze hemelse woning in God ontsloten. Missend en in nood worden ze daar telkens opnieuw binnengeleid om gedurig weer de kracht daarvan te ervaren. In God houdt die verbergende- en bewarende kracht nooit op. Al de uren, al de ogenblikken van 2003, die beleefd mogen worden. Wat is het dan een gelukkig volk, dat deze schuilplaats en woning mag kennen en bezitten.

Staat ge er buiten? Zoek het heden, eer het eeuwig te laat is.

Staat ge van verre? Wel ontdekt aan uw gemis en ellende, maar geen Helper voor uw ziel? Houdt er dan op aan, allen die toch niet buiten de Heere kunnen leven en die een druipend oog tot God kennen. Hij bemoedigt een arm volk, maar roept dat volk óók toe om niet te rusten, eer dat zij binnen zijn. En 't valt mee om als een hulpeloze van Hem redding te verwachten. Zijn hemelse

woning is als de spelonk van Adullam waar ge geen toegang geweigerd wordt voor die bitterlijk bedroefd van ziel zijn. Ja, dan gaat ge door het wonder binnen en wordt ook de gedurige kracht alleen door het wonder ervaren van Zijn werk en Zijn genade. Om alleen binnen in die woning van Zijn wonderen te zingen.

Wijlen Ds. D. Slagboom

VAN DE ADMINISTRATIE

Bij het verschijnen van het eerste nummer in het jaar 2003, willen wij allereerst al onze lezers, Gods onmisbare zegen voor het begonnen jaar toewensen.

Wij hopen, dat u ons blad weer met genoegen zult lezen en dat het gezegend mag worden in uw persoonlijke leven.

Het abonnementsgeld voor het jaar 2003 is, ondanks de gestegen kosten, gehandhaafd op 7 euro per jaar.

Deze 7 euro dekt echter in het geheel niet de kosten van een jaargang.

De werkelijke kosten bedragen circa 26 euro. Wij zijn dan ook erg blij, met de vele abonnees, die naast het abonnementsgeld ook nog een gift overmaken.

Hierdoor zijn wij in staat, om de abonnementsprijs op dit niveau te handhaven.

Wij willen op deze plaats al die abonnees, stichtingen en bedrijven hartelijk dank zeggen, die dat in het afgelopen jaar gedaan hebben. Wij mochten zoveel giften ontvangen, dat bijna alle jaarlijkse exploitatiekosten hieruit konden worden voldaan.

Wij hopen, dat u ons in dit jaar wederom zult willen helpen.

Begin februari zal de acceptgiro voor het abonnementsgeld van het jaar 2003 weer aan u worden gestuurd. Wij hopen en verwachten, dat u deze kaart, na ontvangst weer zo spoedig mogelijk naar uw bank terugstuurt, zodat wij ook weer op tijd onze rekeningen kunnen betalen.

Abonnees die op elektronische wijze betalen, kunnen dit uiteraard op deze manier doen.

Een vriendelijk verzoek voor onze abonnees in Canada en Noord-Amerika. Wilt u ons liever geen cheques of contant geld sturen. De kosten voor het omwisselen hiervan zijn dermate hoog, dat er van de abonnementsprijs niets overblijft. Voor deze abonnees is het contactadres nog

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,

2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

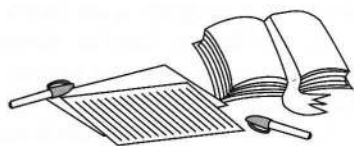
Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

steeds: de heer M. Sommer, 980 Sawmill RD, RR2 Ancaster L9G 3L1, Ontario Canada tel no. 9057654195. Aan hem kan het abonnementsgeld worden overgemaakt en kunnen adreswijzigingen worden doorgegeven. Degenen die verleden jaar een geschenk- of proefabonnement hebben gekregen voor een jaar en waarvan deze periode nog niet is verstreken, zijn uiteraard niet verplicht om nu al het abonnement te betalen. Uiteraard mag dit wel.

Wij ontvingen in de afgelopen tijd nog € 1.336,85 voor de school te Dundas. Dit betrof € 486,85 van de Chr. Geref. Kerk te Rotterdam-Kralingen, € 400,00 van Vianen, € 50,00 van Utrecht-West en € 400,00 van Middelharnis. Namens het bestuur van de Rehoboth school te Dundas hiervoor hartelijk dank!

Met hartelijke groet,

P.J. Boers

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een nieuwjaarsmeditatie van wijlen ds. D. Slagboom over Psalm 71:3a. Ds. P. den Butter vervolgt zijn serie over datgene wat niet gezegd wordt en reageert op ontvangen reacties. Ds. M.C. Tanis schrijft verder over het sacrament van het Heilig Avondmaal. Ook is een vervolgartikel opgenomen in de serie "kostbare middelen tegen satans listen." Ds. K. Visser schrijft voor de jeugd over de Dordtse Leerregels. Verder enkele persberichten. Het jaaroverzicht is weer keurig verzorgd door de fam. Boer- Bunk uit Barendrecht. We zeggen hen hartelijk dank voor het vele werk dat zij hieraan hebben besteed.

Verschijningsdatum volgend nummer.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 23 januari 2003 verschijnen. Copy graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH.

GOED LEZEN - 8

Wanneer het gaat over de viering van het Heilig Avondmaal, dient steeds het karakter wat spreekt van genade in het oog gehouden te worden. Immers bij de avondmaalganger behoort de gezindheid niet te ontbreken. Daarop wordt na de behandeling van de drie stukken die betrekking hebben op de viering van het Heilig Avondmaal met nadruk gewezen. Vandaar dat we lezen: allen dan die also gezind zijn, wil God in genade aannemen en voor waardige medegenoten van de tafel Zijns Zoons Jezus Christus houden. Het gebruikte woord 'gezindheid' wijst op het hart. Het getuigt van een geestelijke omkering. We kunnen het woord bekering gebruiken. Daarom wordt het oorspronkelijke Griekse woord in onze taal overgezet in het woord bekering. Het spreekt dus van een algehele verandering. In- en uitwendig. Het gaat het leven beheersen en also ook invloed uitoefenen op het denken en DE wil van de mens. Het is de bron waaruit alle daden voortvloeien. Nu mogen de woorden allen die also gezind zijn terugslaan op het onmiddellijk voorafgaande, genoemd in het derde stuk van de zelfbeproeving. Toch mogen de woorden die spreken van gezindheid niet losgemaakt worden van het eerste en het tweede stuk van de zelfbeproeving. Want elk stuk: ellende, verlossing of dankbaarheid wordt gewerkt door de Heilige Geest. Woord en Geest bewerken de beleving van de drie stukken en dat het hele leven door. Vandaar dat dit deel van het formulier in elke voorbereidingsdienst terugkomt. Wie de Heilige Schrift kent, weet dat dit bijbels is en waar de kennis is van de drie stukken. Immers ware verootmoediging en waarachtig geloof gaan samen met de begeerte naar een leven in dankbaarheid. In de prediking mag deze wezenszaak niet ontbreken. Want zo alleen zal de avondmaalsbediening tot zegen zijn. Woord en sacrament gaan al meer open en verdieping van het geestelijke leven vindt plaats. Het is een dringende zaak voor prediking en catechese dit duidelijk aan de orde te stellen. Immers de avondmaalstafels worden al meer gevuld, maar of het verstaan van de heilszaken, die wij vinden in het formulier, gekend wordt is een open vraag. Wanneer alles goud zou zijn wat er blinkt, dan zou het er wel een beetje anders uitzien in het kerke-

lijke leven. Bij het verder lezen, zou de vraag gesteld kunnen worden: heeft het formulier de grond om aan te gaan verlegd? Want met nadruk wordt beleden: dat allen, die also gezind zijn, door God de Heere gewisselijk in genade aangenomen worden. Het woord gewisselijk is zeer sterk. Er mag niet aan getwijfeld worden. Het is vast en zeker. Het woord gewisselijk is van grote betekenis. Echter het heeft geen betrekking op de houding van de avondmaalganger alleen, maar bijzonder op het doen van de Heere. De ontstane gezindheid, die door het werk van de Heere ontstaat, is geen oorzaak van de aanneming door de Heere. Zij is zelf een geschenk van de Heere. Paulus riep de Filippenzen op om hun zaligheid te werken met vreze en beven met de overtuiging: het is God Die in u werkt beide het willen en werken naar Zijn welbehagen. Wat gaat in het geestelijk leven het woord genade spreken. Tot bemoediging wordt in het formulier gezegd dat de Heere zekerlijk door genade zal aannemen. De gezindheid van het hart wordt niet voorbij gezien, maar de Heere komt, zonder enige waardigheid of verdienstelijkheid van de mens. Genade is juist het tegendeel van verdiensten. Genade is immers geen genade wanneer men het zou kunnen verdienen. Wat nu de genade van de Heere inhoudt, wordt in het formulier nader aangegeven: en God wil hen voor waardige medegenoten van de tafel Zijns Zoons Jezus Christus houden. Het kan dus duidelijk zijn dat niet gedacht wordt aan enige waardigheid van de avondmaalganger zelf. Echte disgenoten hebben geen waardigheid in zichzelf. Men kent en verstaat de hoofdmant die beleed: Heere, ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen. Het 'niet waard' verdiept zich. Het is geen vrucht van oppervlakkige kennis. Voor ambtsdragers die betrokken zijn bij het pastoraat moet de onwaardigheid geen vreemde zaak zijn. Echte avondmaalgangers worstelen ermee. Ze kunnen zo aangevallen worden. Wat er staat van 'onwaardiglijk' kan hen zo aangrijpen. Onwaardiglijk en onwaardigheid kunnen zo ineen vloeien. Onderscheiden kennis van de Schrift en wat er kan leven in het hart moet bijzonder bij de pastor bekend zijn. Wanneer genade werkt in een predikant, kan hij onderwijzen.

In 1 Korinthe 11 : 29 staat: wie onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel. Nu ziet het woord onwaardiglijk op de ongepaste wijze van avondmaal vieren. Men kan ook waardig zijn in eigen oog. Gelijk de Heere ons in de gelijkennis de houding tekent van een farizeeër. Wie nu onwaardig is in eigen oog, maar niet buiten de genade, het heil van de Heere kan, is waardig in het oog van de Heere. De Heere zegt het met nadruk: op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft. Jesaja 66:2b. In Mattheüs 10 heeft de Heere Jezus het over de uitzending van de

apostelen. Tot hen zegt Hij: in wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzocht wie daarin waardig is en blijft aldaar totdat gij uitgaat.

De noot van de kanttekenaren geeft ons een duidelijke les: het gaat over hen die het evangelie gaarne willen aannemen, welke waardigheid niemand van zichzelf heeft, maar die de Heere door Zijn Geest daartoe bekwaam en waardig maakt. Zo moet nu de waardigheid van de zondaar verstaan worden. Wat hebben we toch veel te leren. Wat moeten we toch goed lezen.

Ds. M.C. Tanis.

neervallen voor hem en een aanbid-den van hem. Indien de ziel onder dit alles zucht en treurt en verlangt naar verlossing hiervan, dan zijn het geen zonden die op rekening van de ziel staan. Brooks roept op de verzoeking op het eerste gezicht te weerstaan (blz. 220). Redeneren met de satan is gevaarlijk. Het is het beste te antwoorden met Christus: Er staat geschreven. Toen tegen keizer Constantijn gezegd werd dat hij alleen van zijn melaatsheid kon genezen worden door in het bloed van zijn kinderen te baden antwoordde hij onmiddellijk: Ik wil liever niet genezen worden dan zulk een middel te gebruiken. De eerste bewegingen van een verzoeking dienen weerstaan te worden. Daarna is er vaak geen tegenstand meer. De verzoeken van de satan dienen met kracht en volhardend weerstaan te worden. Zie op Gods eer en liefde, op de vereniging en de gemeenschap met Hem. Zie ook op het lijden en sterven van Christus. Wie toegeeft gaat tegen de stem van de Heilige Geest in. Weersta de verzoeken ook vanwege de heerlijkheid van de hemel, de uitnemendheid van de genade, de waarde van uw ziel en het kwaad van de zonde. De kleinste zonde is een groter kwaad dan de grootste verzoeking in de wereld. Er dient sterke en aanhoudende weerstand geboden te worden. De satan komt met nieuwe verzoeken als de vroegere te zwak bleken te zijn. De verzoeker is rusteloos, onbeschaamd en listig. De satan probeert mensen die weinig weten tot dwaling te brengen. Wie een ruim geweten heeft wordt verzocht tot vleeselijke gerustheid. Wie bang is probeert de satan tot wanhoop te brengen. Meegaanden wil hij tot onstandvastigheid verzoeken. Wie een verzoeking te boven mocht komen, mag niet verslappen. Zelfwantrouwen is de moeder van de veiligheid maar zelfverzekerdheid is de poort waardoor de gevaren binnenkomen. Het is gevaarlijk aan de kleinste zonde toe te geven om van een hevige verzoeking af te zijn. We lezen op blz. 223 "Wilt u door oneerlijke middelen, door te zondigen, van verzoeken bevrijd worden om tot rust te komen, gij zult weldra ondervinden dat gij zeer onrustig en vermoeid wordt. Geef daarom nooit toe aan de kleinste zonde om van de grootste verzoeking af te komen."

Ds. A. van Heteren

KOSTBARE MIDDELEN TEGEN SATANS LISTEN-14

De achtste list van de satan is, dat hij de gelovigen wil overtuigen dat hun staat niet goed is.

De satan wil de ziel van Gods kinderen door verzoeken ergeren en vermoeien en dan de ziel influisteren dat ze geen genade kent omdat ze zoveel verzocht wordt.

Het eerste middel tegen deze list van de satan is te overwegen dat de meest door God geliefde kinderen vaak ook het meest door de satan verzocht werden. Christus Zelf, Die volmaakt zonder zonde is, werd het meest en het hevigst van allen door de satan verzocht. David, de man naar Gods hart, werd verzocht het volk te tellen. Job werd verzocht door de duivel. Ook Petrus en Paulus zijn verzocht geworden. Brooks schrijft op blz. 216 dat het voor de ware gelovigen even natuurlijk is verzocht te worden als voor de zon dat zij schijnt en voor de vogels dat zij zingen. Gods kinderen hebben te strijden tegen de geestelijke boosheden in de lucht. We lezen op blz. 217 "Zeeroovers zijn niet gewoon lege schepen aan te vallen. Bedelaars zullen geen last van dieven hebben. Zij die het meeste van God hebben, en dus het rijkst in genade zijn, zullen het meest door de satan aangevallen worden, want hij is de grootste en listigste rover der wereld."

Het tweede middel is te overwegen dat alle verzoeken aan hen geheiligd zullen worden. De kracht van God ondersteunt hen en de wijsheid van God leert hen de geestelijke wapens te hanteren in de verzoeken-

gen. De barmhartigheid en de goedheid van God ondervinden zij in de vergeving en de hulp die zij ontvangen. Paulus had een scherpe doorn in zijn vlees nodig opdat hij zich niet zou verheffen. De Heere openbaart Zijn liefde ten tijde van verzoeken. Luther zegt dat drie dingen iemand tot een goede prediker maken: meditatie, gebed en verzoeken. Zij die verzocht worden krijgen meer medelijden met anderen die verzoeken kennen. Het gruwelijke van de zonde en de ledigheid van het schepsel worden gezien. Er komt meer behoefte aan Christus en vrije genade. De Heere loutert en reinigt Zijn volk door verzoeken. De Heere maakt het zo dat uit de verzoeken zeer veel zoete en goede zegeningen voortkomen.

Het derde middel is te overwegen dat geen enkele verzoeking de heiligen kan schaden zolang zij haar weerstaan en haar beschouwen als de grootste verdrukking die hen treffen kan. Het is niet de verzoeking, maar het toegeven aan de verzoeking die de ziel schade berokkent. Volg de raad van Luther op door op de verzoeken te antwoorden: ik ben een christen. Wie door genade staande mag blijven ondervindt de verzoeken als verdrukkingen in de ziel, maar niet als zonden in de ziel. De satan liet de vrouw van Job ongedeerd niet uit medelijden met Job, maar opdat zij Job zou plagen en zou proberen Job tot lasteren, wanhopen en sterven te brengen. Soms verzoekt de satan tot godslastering en godloochening. Soms probeert hij te brengen tot een

REACTIES

Het was maar een kort artikel. Niet eens veel meer dan één kolom. Toch heb ik op dat kleine artikel een veelheid van reacties gekregen. Kennelijk werden er de gevoelens in vertolkt, die bij heel wat lezers van ons blad al langere tijd aanwezig waren. Gevoelens van onbehagen en van onzekerheid omtrent de vraag waar we met onze kerken naar toe gaan. Dergelijke gevoelens moeten van tijd tot tijd gelegenheid krijgen zich te uiten, want het stelselmatig onderdrukken ervan kan ernstige frustraties veroorzaken. En als het in de kerk gebeurt is het gevaar niet denkbeeldig dat de liefde tot en betrokkenheid bij die kerk duidelijk verminderen. En dat is een veeg teken. Voor de ontvangen instemmende reacties bedank ik hartelijk en ik spreek de hoop uit, dat allen die zorg hebben over en onzeker zijn omtrent de koers van onze kerken die kerken met mij toch van harte zullen blijven liefhebben en dat ze bid-dend bij het welzijn van die kerken betrokken zullen blijven. Overigens waren niet alle reacties van dezelfde aard. Zo kreeg ik bij voorbeeld ook een brief van prof. J.W. Maris. Daarin verzekerde hij mij, dat er in Apeldoorn van een of ander geheim overleg inzake de relatie van onze kerken tot de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt absoluut geen sprake is. Ik had in mijn artikel de vraag gesteld of er soms 'torentjesoverleg' was. Nu, dat is niet het geval. Gelukkig! Prof. Maris stelde mij voor dat ik dit ook openlijk in 'Bewaar het Pand' zou meedelen. Iets wat ik bij dezen doe en ik doe het met dankbaarheid. Wel heb ik prof. Maris de suggestie gedaan dat een dergelijke garantie ook officieel van de zijde van Apeldoorn gedaan zou worden, aangezien het juist de rector van de Universiteit was, die door zijn opmerkingen althans de schijn had gewekt dat er wel zoiets als geheim overleg bestaat. Wellicht dat het daarbij goed zou zijn als vanuit Apeldoorn heel duidelijk gemaakt zou worden waar het overleg tussen Apeldoorn en Kampen wel over gaat. Er kwam nog een andere reactie. In het Kerkblad voor het Westen verscheen een artikel van de hand van br. D. Koole, geschreven naar aanleiding van wat er in 'Bewaar het Pand' stond. In dat artikel wordt zorg uitgesproken dat er op een oneigenlijke manier naar argumenten gezocht wordt om de verdere samenwerking

met en toenadering tot de Gerformeerde Kerken Vrijgemaakt af te remmen. In dat verband grijpt de schrijver terug op de besluiten van de Generale Synode 1998 en op de wijze waarop de toenmalige secretaris van deputaten de loftrumpet heeft gestoken over de op het niveau van deputaten bereikte overeenstemming. De schrijver vermeldt niet wie die secretaris was (een beetje flauw om zo in bedekte termen over mij te schrijven); de schrijver vermeldt evenmin wat er door die secretaris toen nog meer is gezegd en wat uiteindelijk ook heel duidelijk heeft meegeklonken in het door de synode genomen besluit. Dat is toch wel een wat eenzijdige voorlichting. Nu de zaak van de relatie tot de GKV toch weer aan de orde was gekomen had ik al eerder het plan opgevat hier in ons blad weer eens aandacht aan te gaan geven en dan

terug te gaan op de besluiten van de synode van 2001. Br. Koole nodigt mij eigenlijk uit om in dat geheel ook de besluiten van de synode van 1998 te betrekken. Dat komt in orde. Ik zal dan ook op zijn artikel ingaan en ik hoop mij daarbij voor eenzijdigheid te wachten. Een ding moet ik evenwel nog even kwijt. Prof. Selderhuis maakte publiekelijk een paar nogal aanvechtbare en vragenopropende opmerkingen. Ik gaf daar commentaar op. Het merkwaardige verschijnsel doet zich nu voor, dat de opmerkingen van prof. Selderhuis niet langer aan de orde lijken te zijn, maar alleen mijn commentaar. Niet hij, maar ik heb het kennelijk verkeerd gedaan. Nu heb ik zoiets wel eens meer meegemaakt. En hoe vaker men zoiets meemaakt, des te meer raakt men er aan gewend. Maar merkwaardig blijf ik het vinden...

ds P. den Butter

LUISTEREN NAAR WAT NIET GEZEGD WORDT - 6

In de voorafgaande artikelen signaleerde ik diverse zaken die in heel wat prediking niet of nauwelijks voorkomen. Is er echter ook niet een andere kant? Is er ook niet een prediking waarin deze zaken wel te vinden zijn, maar waarin weer andere zaken ontbreken? Dat was zo ongeveer de vraag waarmee ik het vorige artikel besloot. Het is een zaak van eerlijkheid ook die vraag onder ogen te zien.

En, inderdaad, geconstateerd moet worden, dat er nog andere zaken zijn, die bepaald niet mogen ontbreken, maar die toch niet altijd en overal meeklinken. Ik wil er in dit afsluitend artikel drie noemen.

Grondige uitleg van de Schrift

De prediker is geroepen het Woord te prediken. Zo schrijft Paulus het immers aan Timotheüs. Maar Gods Woord verkondigen is geen geringe zaak. Wat is immers Gods Woord? Dat is een Woord, zo diep, zo rijk van inhoud en zo vol van waarheid, dat het voor een nietig menskind bijna onmogelijk is om er wat van te verstaan, laat staan het anderen voor te stellen. Het vereist het verlichtende werk van Gods Geest om er zicht op en inzicht in te krijgen.

Maar behalve het licht van Boven is ook nodig een grondige en gedegen

studie van dat Woord. We zullen dienen te speuren naar de betekenis van de woorden die we lezen en we zullen die woorden ook hebben te verstaan in de context waarin ze staan en bovendien in het geheel van de Godsopenbaring. Dat alles gaat niet zomaar. Het is dan ook geen wonder dat de dienaar des Woord in de Schrift meer dan eens een 'arbeider' genoemd wordt; een arbeider, die soms zware arbeid verricht.

Maar Gods Woord is het waard om bestudeerd te worden. Het heeft God behaagd Zijn gedachten onder woorden te brengen en ons bekend te maken. Dat brengt met zich de dure verplichting om die woorden heel serieus te nemen en ons ervoor in te spannen om ze te verstaan. En om vervolgens de gemeente te vertellen wat de Heere erin wilde zeggen. Met andere woorden, de gemeente de resultaten te bieden van wat we bid-dend hebben ontdekt in Gods Woord. De gemeente dient het Woord te kennen en moet er daarom in onderwezen worden. En gedegen Schriftverklaring is dan ook niet minder dan eis.

Helaas is er een prediking waarin van zo'n grondige uitleg nauwelijks sprake is. Een prediking waarin de verklaring van de tekst heel kort wordt

afgedaan en waarin dan al heel gauw wordt overgegaan tot een beschrijving van wat de christen meemaakt en wat de schijnchristen kenmerkt. Natuurlijk, dit zijn uiterst belangrijke zaken. Ook ten aanzien van de wegen die de Heere met de Zijnen gaat dient onderwijs gegeven te worden. Maar nooit los van de betekenis en bedoeling van de tekst waarover gepreekt wordt. Anders gaat gebeuren, dat de prediking gaat bestaan uit een herhaling van steeds weer dezelfde dingen, ongeacht de tekst waarover gepreekt wordt. En van een degelijke kennis van de Godsopenbaring komt zo niets terecht, omdat daarin geen onderwijs gegeven wordt. Ik weet dat er mensen zijn, die helemaal niet zitten te wachten op een goede uitleg; zij hebben veel liever, dat de predikant maar direct gaat spreken over bevindelijke zaken. Maar aan dergelijke voorkeuren mag niet worden toegegeven. Waarom niet? Omdat op zo'n manier tekort gedaan wordt aan Gods Woord, dat de Heere niet zonder bedoeling in die en die bepaalde woorden gegeven heeft.

Aanbieding van het heil

Het Evangelie Gods is bedoeld voor zondaren. Het gaat dan ook heel bijzonder in op wat die zondaren nodig hebben en spreekt daarom van verlossing, vergeving, vernieuwing en al die zaken. Hoe spreekt Gods Woord daarover? Doet de Bijbel daaromtrent mededelingen en geeft hij daarover informatie? Zeker is dat ook het geval. Maar daar blijft het niet bij. Het heil wordt in al zijn aspecten ook aangeboden. Het voorgestelde wordt ook hartelijk en dringend aanbevolen aan hen die de boodschap lezen. Er is een oprecht en welgemeend aanbod van het heil, dat gebracht wordt in de belofte van het Evangelie.

Als de Bijbel zo spreekt, dan is het uiteraard ook de bedoeling dat dit aanbod van het heil ook in de prediking doorklinkt. En dan niet zo dat het ook nog een keertje genoemd wordt, maar dat de hele prediking ervan doortrokken is. Over deze dingen lezen we in de Dordtse Leerregels. In II,5 staat: Voorts is de belofte des Evangelies, dat een iegelijk die in de gekruisigde Christus gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte alle volkeren en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder

onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof.

Uit de geciteerde woorden blijkt duidelijk dat niet mag worden volstaan met de mededeling dat er heil in Christus is, maar dat mensen ook moeten worden gedrongen om dat heil aan te nemen. Er komt immers een bevel tot bekering en geloof in mee. Dat veronderstelt niet minder dan een hartelijke en dringende aanbieding van alles wat een verloren zondaar nodig heeft. En dat aanbod mag en kan er zijn omdat het afkomstig is van een God, die geen lust heeft in de dood van de zondaar, maar juist in zijn bekering en leven. Van een God, bij Wie milde handen en vriendelijke ogen zijn en Die Zich wil verheerlijken in het uit enkel genade verlossen van verlorenen.

Of dat in alle prediking ook zo doorklinkt? Geconstateerd moet worden, dat dit niet zo is. En het gebeurt helaas ook dat als het aanbod wel gedaan wordt, het daarna als het ware ook weer teruggenomen wordt. Waar dat uit voortkomt?

Ongetwijfeld uit een oprechte vrees voor remonstrantisme. En het remonstrantisme is een levensgroot gevaar, dat de kerk van vandaag aan allerlei kanten ernstig bedreigt en zelfs heeft geïnfiltreerd. Maar we kunnen ook zo bang zijn voor dit gevaar dat we in een ander uiterste vervallen. De Leerregels zijn juist de artikelen tegen de Remonstranten en die durven toch ook ruim en breed spreken? En die zijn toch niet hier en daar besmet?

Laat het de gezant van de Koning toch een eer zijn de dienst van zijn Koning hartelijk aan te bevelen en de gewilligheid van die Koning om zondaren te redden in klare taal te verkondigen!

Christus

Het ernstigste is wel als de prediking van het Evangelie niet of ternauwernood spreekt over Hem, die de ganse inhoud van dat Evangelie is, de Zaligmaker Jezus Christus. En toch gebeurt dat. Nee, iemand kan niet zeggen, dat die prediking niet ernstig is. Ook niet dat die prediking geen waarheden verkondigt. Ook niet dat in die prediking geen waardevolle en behartigenswaardige dingen gezegd worden. Dat is allemaal waar. Maar het belangrijkste ontbreekt. En dat

terwijl er toch maar één Naam onder de hemel gegeven is, waardoor we moeten zalig worden. De Naam van de Heere Jezus Christus.

Hoe komt het dat Hij ontbreekt? Niet omdat men Hem overbodig acht alsof we wel zalig zouden kunnen worden zonder Hem en Zijn Borgwerk. Maar de gedachte is, dat Christus pas wordt gekend aan het eind van een lange, lange weg, waarin eerst allerlei andere zaken worden meegemaakt. En aan die andere zaken wordt in feite alle aandacht besteed. De kenmerken van de wedergeboorte bijvoorbeeld. Het leren kennen en doorleven van schuld en zonde. De kennis van het eerste stuk (hoe groot mijn zonde en ellende is) neemt een allesbeheersende plaats in. En daarbij spreekt ook nog vaak een bepaalde reactie mee tegen een veel te oppervlakkige prediking waarin dit stuk overgeslagen wordt.

Dat reactie-element komt ook uit in het niet al te nadrukkelijk noemen van de naam van Christus. Veel van die oppervlakkige prediking wordt immers gebracht door mensen, die de mond wel vol hebben van Christus, maar in bevindelijke zin niets van Hem weten en die al die dingen die aan het kennen van Christus voorafgaan, overslaan.

Daar komt bij dat naar de mening van sommigen het leren kennen van Christus als Zaligmaker iets is, waar vele oprechte zielen eigenlijk nooit aan toekomen. Vanuit de verte mogen ze soms wel eens wat van Hem zien en daardoor zijn ze niet geheel zonder hoop, maar van een geloofsvereniging met Hem is geen sprake. En de gedachte heeft hier en daar post gevat, dat het in feite ook niet beslist nodig is voor de zaligheid om bewust uit de Zaligmaker en Zijn verdiensten te leren leven. Als een mens maar wedergeboren is....

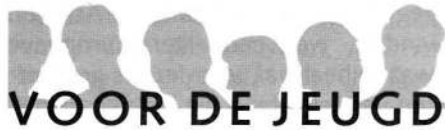
Maar dat Christus het eigenlijke voorwerp van ons geloof is en dat de kennis van Hem onmisbaar is, raakt op die manier zoek.

Wat was ook weer volgens de Leerregels de belofte van het Evangelie? Dat ieder, die in de gekruisigde Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. In Christus geloven... Moet ik dan niet keer op keer weer van Hem horen. Juist van Hem, die door de Vader in de wereld

gezonden is en van Wie de Vader gezegd heeft: Hoort Hem! Juist van Hem, van Wie Johannes de Doper gezegd heeft: Zie het Lam Gods! Van Hem dient de prediking doorgetrokken te zijn. Waar dat niet zo is

mag de vraag in alle ernst gesteld worden: Wordt dan niet aan de eer van de enige Middelaar Gods en der mensen tekort gedaan?

ds P. den Butter

Dordt voor jou (11)

Lezen: D.L. H. II paragraaf 1 t/m 4

In hoofdstuk I van de Dordtse Leeregels is de koers uitgezet. Nu wordt het tijd om het dieplood uit te werpen. We proberen de verborgen schatten in de geloofsleer bloot te leggen.

In hoofdstuk II bestrijdt de D.L. de afzwakking van het effect van het offer van Christus. De remonstranten zeggen dat het offer van Christus pas effect zal hebben, voor zover het door ons wordt aangenomen. Stel je eens voor dat het door niemand wordt aangenomen. Dan zou het offer van Christus voor niets zijn geweest. Nee, zo zeggen onze vaders, het offer van Christus heeft voor 100 % effect, omdat Gods Geest alle uitverkorenen doet delen in de verzoenende kracht van Christus offer. Gods genade brengt een zondaar bij dit offer. In de eerste vier artikelen van hoofdstuk II wordt ons de noodzakelijkheid en de waarde van het offer van Christus voorgesteld.

Genoegdoening van Christus dood

Hoofdstuk II zet in bij de deugden of eigenschappen van God. 'God is niet alleen ten hoogste barmhartig, maar ook ten hoogste rechtvaardig.' De D.L. plaatst ons voor God onze Rechter. Er wordt gesproken over onze zonden bedreven tegen Gods oneindige Majesteit. Als gevolg daarvan zijn wij onderworpen aan de oneindige straf van God. De dag van onze dood is de dag van onze afrekening. Ervaar jij dat wel eens? Ben jij het daar mee eens? We zullen ons in allerlei bochten wringen, om daar onder uit te komen. Toch leert de Heilige Geest de uitverkorenen daaronder te buigen. Dit gebeurt als Gods Heilige Wet in ons binnenste haar ontmaskerende en veroordelende kracht gaat doen. Paulus vertelt ons er iets van in Romeinen 7. 'En zonder

de wet zo leefde ik eertijds, maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden.' (Rom.7:9) '...want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: gij zult niet begeren.' (Rom.7:7) De Heilige Geest kondigt het vonnis van de wet af in ons geweten: 'betaal Mij (God de Rechter) wat jij Mij schuldig bent.' Ik moet volkomen betalen. Kun jij dat? Zeg niet te gemakkelijk 'nee', want vaak meen ik met mijn eigen gerechtigheid een aardig eind te komen. O ja, ik zal niet ontkennen dat ik alleen door de betaling van Christus met God verzoend kan worden, maar ten diepste versta ik daar niets van. Ik weet nog dat ouderling van Rossem tegen ons zei: 'We eindigen onze gebeden zo gemakkelijk met de woorden 'om Jezus wil', maar wij verstaan niet wat het betekent.' We zullen een klein beetje de diepte van Zijn Borgwerk gaan verstaan, als we zelf ons faillissement hebben leren ondertekenen. Dan gaat het woord 'Borg' voor ons betekenis krijgen. Jullie weten toch wat dit woord betekent. Als iemand een hypotheek bij de bank heeft afgesloten en hij kan zijn schuld niet meer aflossen, dan wordt de borg aansprakelijk gesteld. In onze artikelen gaat het over de schuld van de zonden, die wij bij God hebben. Een oneindige schuld, van onze kant onmogelijk af te lossen, terwijl God volkomen betaling eist. Christus heeft door Zijn gehoorzaamheid aan de wet (dadelijke gehoorzaamheid) en Zijn lijden (lijdelijke gehoorzaamheid) volkomen betaald voor de zonden van alle uitverkorenen. Ik hoop niet dat je het laatste woord 'uitverkorenen' te benauwd vindt. Dat wil niet zeggen dat het offer van Christus beperkt is in Zijn kracht. Lees verder!

Kracht en waarde van Christus dood

Artikel 3 zegt dat het offer van Christus 'overvloedig genoegzaam is tot verzoening van de zonden der

ganse wereld.' Waarop berust de genoegzaamheid van Christus' offer? Allereerst op Zijn Persoon. Hij voldoet aan alle eisen van God als Rechter. Hij moet mens zijn, omdat de mens gezondigd heeft. De mens moet betalen met mensenbloed. Hij moet rechtvaardig zijn. Christus is waarachtig en rechtvaardig mens. Hij moet ook God zijn, want anders kan Hij de eeuwige straf niet dragen. Christus is waarachtig God. Kortom: Hij beantwoordt aan alle eisen van God om Borg en Middelaar te zijn. In de tweede plaats is Zijn offer genoegzaam, omdat Hij de zwaarste straf op Zich heeft genomen, namelijk de eeuwige toorn van God over de zonde. Deze Middelaar Gods en der mensen, Zijn offer moet en mag gepredikt worden aan alle mensen. Zijn offer is noodzakelijk. Al moest het voor één zondaar, met minder kan het niet toe! Zijn offer is toereikend. Jesaja 1:18 'Komt dan en laat ons tezamen rechten zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren ze rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.' Zijn offer is van eeuwige waarde. Hebr. 10:14 'Want met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden.' Zijn offer is een bron van allerlei vertroosting. (Lees artikel 21 van de NGB) Alleen in Zijn offer ligt het ware geluk. (Lees artikel 23 van de NGB) Dit offer zal voor jou waarde gaan krijgen, als ik leer buigen voor Gods eis en straf en mijn faillissement leer aanvaarden. Vraag of God jou door Zijn Geest inzicht wil geven in deze dingen. Jij wil toch ook zalig worden op goede gronden? Het zet je tot nadenken en het bewaart je voor oppervlakkigheid. Bedenk, dat het bij dit onderwerp gaat om de eer van God.

Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE BEZINNINGSKRING VEENENDAAL E.O.

Na twee bezinningsavonden willen wij u weer een nieuwe bezinningsavond onder de aandacht brengen. Doordat er in januari ook verkiezingen voor de Tweede Kamer worden

gehouden, willen wij u er op attenderen dat de eerstvolgende bezinningsavond verzet is naar: D.V. woensdag 29 januari. Op deze avond hoopt Ds. J. Westerink uit Utrecht te komen spreken over het thema: "De bevin-ding in de Schrift". De avonden zullen gehouden worden in de bijzaal van de Christelijke Gereformeerde Kerk "Pniël" te Veenendaal, Tuinstraat 133. De avonden zullen beginnen om 19.45 uur. Iedereen, jong en oud, is weer van harte welkom op deze avond(en)!!! Er is na een korte pauze voldoende gelegenheid om vragen te stellen.

Indien u van deze avond of van de vorige avonden een bandje zou willen bestellen, kunt u contact opnemen met één van onderstaande personen. De kosten van het bandje zijn € 2,50. Voor meer inlichtingen kunt u altijd contact opnemen met iemand van het comité: dhr. J.W. Overeem (voorzitter) 0318-519404 of dhr. J.C. Pronk (secretaris) 0318-543795.

COGG-BIJEENKOMSTEN

In het eerste half jaar van AD 2003 hopen we enkele bijeenkomsten te beleggen over onderwerpen die ons allemaal aangaan.

Op donderdag 23 januari is er een bijeenkomst in het kerkgebouw van de Christelijke Gereformeerde Kerk aan de Bergweg 32 te Zeist. Sprekers zijn Prof. Dr. W.H. Velema over: Jezus in de prediking en Ds. R.H. Kieskamp over: de Heilige Geest in de prediking. Gelegenheid tot discussie. Aanvang: 19.30 uur.

Op woensdag 19 februari is er een bijeenkomst in het kerkgebouw van de Christelijke Gereformeerde Kerk aan de Verlengde Maanderweg 146 te Ede. Spreker is Ds. C. Blenk uit Delft

Gelegenheid tot discussie. Aanvang: 19.30 uur. Op 4 april is er de jaarlijkse conferentie in De Aker te Putten. Het thema is: De plaats en de bijdrage van de kerk in de discussie over waarden en normen. Een aantal sprekers zullen enkele aspecten inleiden. Aanvang: 14.30 uur. Het COGG wil graag als platform functioneren voor de bespreking van en de meningsvorming over zaken die in alle kerken hoog op de agenda staan.

We rekenen op uw aanwezigheid. Nadere informatie over de geplande bijeenkomsten en over het COGG

kunt u krijgen bij de secretaris Drs. I.A. Kole, Prins Bernhardstraat 36, 2825 BE Berkenwoude, tel. 0182-362588.

ELBURG

D.V. 15 januari zal kand. M.A. Kempeneers door ds. P. den Butter bevestigd worden als predikant van de Chr. Geref. Kerk en zal ds. M.A. Kempeneers intrede doen. De diensten worden gehouden in de N.H. Kerk "Oosterkerk" Veldbloemenlaan 20 in Elburg.

Aanvang diensten 15.00 uur en 19.00 uur. Tussen de diensten is er gelegenheid om een broodje en koffie te nuttigen in een zaal van de kerk.

Na de intrede is er gelegenheid ds. Kempeneers en zijn gezin te ontmoeten in de zaal van de kerk, waar u ook koffie e.d. zal worden aangeboden.

BOEKBESPREKINGEN

In de kloof van de steenrots, Gods leidingen met Maria Wilhemina Kamphuis, 142 blz., € 9,75, Uitgeverij "Middelburg", 't Zanddorp 2, 4335 AJ Middelburg. Maria Wilhemina Kamphuis was verbonden aan de Chr. Geref. Kerk van Arnhem. Ze heeft een veelbewogen leven gehad waarin de Heere zich niet onbetuigd heeft gelaten. Ze is opgenomen geweest in Ermelo, maar mocht ook wonderlijk herstel ontvangen. Chr. Geref. predikanten uit vroeger jaren komen erin voor: Ds. G. Wisse, ds. Geels en ds. L.H. van der Meiden. Ook worden kinderen Gods uit Katwijk genoemd: Jan van der Marel en weduwe Sientje Van der Plas. De les uit deze levensbeschrijving is dat de Heere de Zijnen uitdredt uit zeer zware en langdurige bestrijdingen tot eer van Zijn Naam, wat bemoedigend is voor hen die ook zware bestrijdingen kennen alsook voor hen die daarmee te maken hebben in de familiekring of onder hun vrienden en bekenden.

Ds. J. van Amstel, De zegen van het avondmaal, 88 blz., € 8,25, Uitgave de Banier- Utrecht. In 1994 verscheen de eerste druk van dit werkje. Nu ligt

de tweede druk voor ons. In dit boekje worden vragen behandeld die betrekking hebben op de voorbereiding en de viering van het Heilig Avondmaal. Het boekje is vooral gericht op jongeren en wil hen leiden van de rijkdom van de doop naar de zegen van het avondmaal. Achterin vinden we een literatuuropgave waarin heel wat waardevolle geschriften vermeld staan die kunnen dienen bij verdere studie over de behandelde zaken. De volgende hoofdstukken worden behandeld: 1. Het wonder van de viering. 2. De noodzaak van de viering. 3. De voorbereiding op de viering. 4. De ernst van de viering. 5. De vreugde van de viering. 6. De wijze van de viering. 7. De zegen van de viering. 8. De vrucht van de viering. 9. De voorlopigheid van deze viering. We willen u enkele citaten geven om een indruk te krijgen van dit boek. We lezen op blz. 30 als het gaat over de voorbereiding op de bediening van het sacrament van het Heilig Avondmaal: "Bij de voorbereiding op het avondmaal gaat het echter niet om een psychologisch zelfmishagen. We hebben het hier geestelijk te verstaan. Zo, dat ik een hekel aan mijzelf heb vanwege mijn zonden. Dat ik een mens ben die altijd zonden doet en zonde is. Zelfs met erfzonde al op de wereld kwam. Dat er niets van mij deugt. Dat ik absoluut tot niets goeds in staat ben, maar integendeel geneigd ben tot alle kwaad. Dit mishagen missen we van nature. Dan hebben we nogal wat behagen in onszelf. We menen dat we het zo goed doen en we nog beter zijn dan andere mensen ook. Denk maar aan de farizeeër, die alleen maar wat had te danken in de tempel: Ik dank U dat ik niet zo slecht ben als die... en ik dank U dat ik zoveel goeds doe. Ik leef naar Uw wet. Maar deze man kon geen avondmaal vieren. Waar zou het voor nodig zijn? Hij had toch al alles? Het avondmaal is voor zondaren; voor zondaren die last hebben van hun zonden en ervan af willen. Ze haten de zonden en willen de zonde ontluchten. Ze vinden het vreselijk en belijden: als ik het goede wil doen, ligt het kwade vlak bij mij. Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen? Je hebt dan droefheid over de zonde, voelt er de pijn van, omdat je tegen de Heere, een goeddoend God, gezondigd hebt." Ook over het stuk der verlossing wordt geschreven waarbij uitkomt dat het sacrament van het Heilig Avondmaal is gegeven tot versterking

van het geloof van hen die moeten zeggen: Heere, vermeerder mijn geloof (blz. 35). Er wordt gewezen op de discipelen die allen op de vlucht waren geslagen. Toch begeerde de Heere met hen het Avondmaal te houden. "Niet omdat hun geloof in de Verlosser zo groot was, maar omdat Zijn verlossingswerk voor hen zo groot was." (blz. 35). Uiteraard komt ook het leven der dankbaarheid aan de orde. We lezen op blz. 36 "Als je ziet welk een groot zondaar je bent en hoe God je door het werk van Jezus Christus van al je zonden verlost, hoe zou je dan voor deze God niet willen leven in oprechte dankbaarheid?" Moge dit boekje bijdragen aan het verstaan van de inhoud en de betekenis van het sacrament van het Heilig Avondmaal.

Ds. J. van Amstel, De rijkdom van de kinderdoop, 88 blz., € 8,25, Uitgave De Banier. Het boekje is met name gericht op jongeren die over hun doop vragen en twijfels hebben. Maar ook ouders, die met dezelfde zaken zitten, kunnen in dit boekje goed terecht. Er worden in onze tijd vragen gesteld over de kinderdoop, meer dan in het verleden. Velen komen in aanraking met groeperingen die afwijkende opvattingen over de kinderdoop hebben. De auteur wil de rijkdom van de kinderdoop uiteenzetten. Ook kinderen delen in de Gods beloften en mogen daarom bidden om de vervulling van deze beloften. De vierde druk van dit boekje ligt voor ons (1^e druk 1989), wat zegt dat dit werkje duidelijk in een behoefte voorziet. De auteur gaat met name in op vraag en antwoord 74 van de Heidelbergse Catechismus waar beleden wordt dat kinderen gedoopt dienen te worden. Ook de zondagen 26 en 27a worden behandeld. Tevens wordt aandacht gevraagd voor artikel 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis en voor Dordtse Leerregels, I, 17 wat handelt over het sterven van jonge kinderen. Het boekje is beknopt. Waardevol is dat achterin verwezen wordt naar verdere literatuur. Hierbij misten wij ondermeer de volgende geschriften: "Het formulier van de Kinderdoop door ds. P.J.M. de Bruin (docent aan de Theologische school van de Chr. Geref. Kerken te Apeldoorn) en ds. C. Harinck "Ons doops-formulier". Enkele zaken willen we nog aanstippen uit dit boekje: de auteur waarschuwt tegen aparte

jeugddiensten (blz. 19 en 20) en schrijft dat onder Israël de jeugd ook geen apart zaaltje kreeg naast de tabernakel of later naast de tempel. Er wordt gewaarschuwd voor de opvatting dat de doop een rustgrond is. We lezen op blz. 38 "Vandaag denken velen in eigen kring in wezen niet anders over de doop. Het lijkt wel alsof dit eerder toeneemt dan afneemt. Het gaat rond als een soort infectie, die in kerken van de gereformeerde gezindte veel slachtoffers eist. Er komt een gerustheid over de gemeente, die je angstig kan maken. In ieder geval bezorgd over een ontwikkeling die nu niet bepaald reformatorisch te noemen is. En we hoeven niet ver van huis te gaan. Het kwaad is heel dichtbij gekomen. Men denkt: ik ben gedoopt, ik ga naar de kerk, ik vier avondmaal, wat moet ik nog meer? Het is toch in orde met mij? Ik ben toch gedoopt! Het komt met onze gedoopte kinderen wel in orde. We hebben toch gezien dat de doop geen zandgrond is!" Terecht wijst de auteur erop (blz. 40) dat in de prediking de noodzaak van de wedergeboorte duidelijk aan de orde dient te komen: "Wanneer we heel de Schrift willen naspreken, mogen we ook niet tekort doen aan de verkondiging dat de wedergeboorte noodzakelijk is om het Koninkrijk van God binnen te gaan. Als we deze boodschap kwijtraken, raken we iets wezenlijks kwijt, niet alleen tot grote schade van de kerk, maar ook tot eeuwig omkomen van mensen die bedrogen worden voor de eeuwigheid. Ieder mens moet worden wedergeboren, wil hij het koninkrijk van God ingaan." Op de blz. 70 en 71 wordt de overdoop terecht afgewezen. Moge het boekje bijdragen aan het juiste verstaan van de doop en het weerleggen van de dwalingen omtrent de doop.

G. van Wijk, Charles Haddon Spurgeon, zijn leven in beeld, 163 blz. € 22,50, Uitgave Den Hertoghouten. Het keurig uitgevoerde en rijk geïllustreerde boek over de prins der predikers geeft in kort bestek een overzicht van het leven, de arbeid en de geschriften van C.H. Spurgeon. Na een inleiding van historische aard volgen elf hoofdstukken: 1. Vroege levensjaren. 2. Bekering en doop. 3. Predikant in Waterbeach. 4. Predikant in Londen. 5. Huwelijk met Susannah Thompson. 6. Zijn publicaties.

7. De Metropolitan Tabernacle. 8. De instellingen. 9. Thuis in Westwood. 10. In Nederland. 11. Laatste levensjaren. Op blz. 160 en 161 vinden we een chronologisch overzicht van het leven van Spurgeon. Op blz. 162 een lijst van de gebruikte literatuur. In de inleiding wordt vermeld dat Spurgeon het organisatietalent van een Wesley had en het oratietalent van een Whitefield. Spurgeon was niet alleen een begaafd spreker maar ook een uitmuntend organisator. Spurgeon behoorde tot de baptisten die de kinderdoop verwierpen. Binnen de baptisten waren twee richtingen: 'General Baptists' en 'Particular Baptists'. Tot deze laatste stroming behoorde Spurgeon. Deze stroming had een calvinistische inslag en hield vast aan de leer van de uitverkiezing in tegenstelling tot de eerste stroming die arminiaans gezind was. Spurgeon behoorde ook tot hen die stelden dat God de auteur was van zowel het boek der natuur als het boek der openbaring. Aanhangers van deze opvatting poogden de resultaten van de wetenschap in overeenstemming met de Bijbel te brengen. De vader van Spurgeon was ook predikant en heeft zijn zoon enkele jaren overleefd. C.H. Spurgeon werd geboren 19 juni 1834 in het kleine plaatsje Kelvedon in het Engelse graafschap Essex. De moeder van Spurgeon kreeg zeven kinderen van wie er negen op zeer jonge leeftijd stierven. Al na veertien maanden moest Spurgeon ondergebracht worden bij zijn grootouders in Stambourne. Ook zijn grootvader was predikant. Tot aan zijn dood op de leeftijd van 88 jaar heeft hij de gemeente mogen dienen, 54 jaar achtereens. De jonge Charles was dikwijls bij zijn grootvader als die gemeentelieden bij zich kreeg met persoonlijke noden en vragen. Zo mocht hij op jonge leeftijd al met veel zaken vertrouwd raken. Ook nam hij boeken ter hand uit de bibliotheek van zijn grootvader. *De Christenreis naar de eeuwigheid* van John Bunyan las en herlas hij. Tijdens zijn leven heeft hij het wel honderdmaal gelezen. Ook een martelarenboek heeft veel indruk op hem gemaakt. We lezen op blz. 15 dat zijn opa veel verdriet had van een Thomas Roads, een gemeentelid. Wat deed Charles? Hij liep regelrecht naar het café waar deze man steevast te vinden was, ging voor hem staan, en sprak met opgeheven vinger: 'Wat maakt gij hier, Elia?'

vervolg op pagina 16

Overzicht Jaargang 37 (2002) - Bewaar het Pand

MEDITATIES

schrijver	tekst	pagina
Ds. P. Roos	Exodus 14 :15b	129
Ds. P. den Butter	Exodus 17 : 8	185
Ds. A. van der Weerd	1 Koningen 8 : 43m	121
wijlen Ds. M. Baan	1 Koningen 7 : 23a en 25a	193
wijlen Ds. N. de Jong	Psalm 142 : 6	165
wijlen Prof. G. Wisse	Jesaja 9 : 11b	25
wijlen Ds. J.W. van Ree	Jesaja 58 : 11a	97
Ds. B. de Romph	Mattheüs 20 : 18a	45
Ds. A. van der Weerd	Lukas 24 : 45	61
wijlen Ds. F. Bakker	Lukas 24 : 51	89
wijlen Ds. M. Baan	Lukas 1 : 46,47,48a	201
Ds. P. van Zonneveld	Lukas 2 : 28m	213
wijlen Ds. P. Beekhuis	Johannes 10 : 9a	13
wijlen Ds. M. Baan	Johannes 13 : 1	37
Ds. G. Hamstra	Johannes 5 : 40	137
Ds. H. van der Ham	Handelingen 16 : 14	105
wijlen Ds. W.F. Laman	Romeinen 7 : 24,25	177
Ds. B.L.C. Aarnoudse	1 Korinthe 15 : 8	69
Ds. M. Vlietstra	2 Korinthe 5	153
Ds. H.H. de Haan	Efeze 5 : 14	77
Ds. J.P. Boiten	1 Petrus 2 : 24b	53
wijlen Ds. H.C. van der Ent	1 Johannes 4 : 9	1
Ds. P. den Butter	Openbaring 4 : 1	113
Ds. L.W. van der Meij	Openbaring 2 : 6	145

VAN DE REDACTIE

Titel	pagina
Nieuwe vormgeving	3
Verhuizing Ds. J. Oosterbroek	3
Promotie drs. W. van Vlastuin	3
LCJ	3
Ds. M. Vlietstra	14,26,38,178,186
Promotie drs. S.Y. Lee	14
Bijbel gevonden	26
Koninklijk huwelijk	26
Apeldoorn	38
Ontmoetingsdag Werkendam	46,54,62,70
Contact met de Geref. Bond	46
Biddag voor gewas en arbeid	46
Fam. Ds. K. Visser	54,62
Goede Vrijdag en Pasen	54,62
Alphen aan de Rijn	62, 106
Zorgen in de kerken	70
Pinksterappèl	78, 90
Jeugdappèl -16 LCJ	89
Oekraïense voorgangers in Nederland	90
Fusie met vrijgemaakten?	90
Moord op Fortuyn	90
Pinksteren	97
Moeiten en zorgen	98
Verkiezingen en kabinetsformatie	98
Oproep tot verootmoediging	105

Fam. Ds. A. van der Weerd	106
Fam. Ds. W. van Sorge	122
Kinderbijbel herdrukt	122
Zendingsdag Elburg	122, 130
Ontmoetingsdag Urk	130, 138, 146, 155
Overlijden wed. M. van Leeuwen - van Rookhuizen	138
Overlijden br. A. van Leeuwen	138
Bezinningskring Leeuwarden	146
Regionale bezinningskring CGK Pniël	146
LCJ	146
Prins Claus overleden	166
Begrafenis Prins Claus	178
Val kabinet	178
Bestuurssamenstelling	178
Generale Synode 2001	178
Elburg	178
Ambtsdragersconferentie Dordrecht	178, 186, 193
Ds. A. van der Zwan	178
Veenendaal bezinningskring	186
Chr. Geref. Bezinningskring classis Leeuwarden	186
Overlijden prof. Dr. J. de Vuyst	186
Vragenrubriek	201
In de Rechte Straat	214
Kerstdagen en jaarwisseling	214

ARTIKELEN

schrijver	titel	pagina
Ds. G.J. van Aalst	Op weg naar de EO-jongerendag: Ga terug	117
Ds. B.L.C. Aarnoudse	De handdruk in de eredienst	131
Ds. A. den Boer	Positiebepaling t.a.v. de vrijgemaakten toegespitst op de prediking (1)	100
Ds. A. den Boer	Positiebepaling t.a.v. de vrijgemaakten toegespitst op de prediking (2)	114
Ds. A. den Boer	Positiebepaling t.a.v. de vrijgemaakten toegespitst op de prediking (3)	125
Ds. A. den Boer	Positiebepaling t.a.v. de vrijgemaakten toegespitst op de prediking (4)	134
Ds. A. den Boer	Positiebepaling t.a.v. de vrijgemaakten toegespitst op de prediking (5)	142
Ds. A. den Boer	Positiebepaling t.a.v. de vrijgemaakten toegespitst op de prediking (6)	160
Ds. A. den Boer	Positiebepaling t.a.v. de vrijgemaakten toegespitst op de prediking (7)	168
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode (8)	4
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode (9)	16
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode (10)	26
Ds. P. den Butter	Blijven in het geloof (1)	81
Ds. P. den Butter	Blijven in het geloof (2)	92
Ds. P. den Butter	Blijven in het geloof (3)	98
Ds. P. den Butter	Blijven in het geloof (4)	110
Ds. P. den Butter	Blijven in het geloof (5)	115
Ds. P. den Butter	Luisteren naar wat niet gezegd wordt (1)	179
Ds. P. den Butter	Luisteren naar wat niet gezegd wordt (2)	187
Ds. P. den Butter	Luisteren naar wat niet gezegd wordt (3)	194
Ds. P. den Butter	Luisteren naar wat niet gezegd wordt (4)	202
Ds. P. den Butter	Luisteren naar wat niet gezegd wordt (5)	215
Ds. P. den Butter	Oproep tot verootmoediging	109
Ds. P. den Butter	Paulus en de Filippenzen (19)	138
Ds. P. den Butter	Paulus en de Filippenzen (20)	146
Ds. P. den Butter	Paulus en de Filippenzen (21)	155
Ds. P. den Butter	Paulus en de Filippenzen (22)	169
Ds. P. den Butter	Paulus en de Filippenzen (23)	182
Ds. P. den Butter	Paulus en de Filippenzen (24)	189
Ds. P. den Butter	Proefballon of torentjes-overleg	207
Ds. P. den Butter	Twee of drie?	158

Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij ermee? (9)	28
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij ermee? (10)	40
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij ermee? (11)	48
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij ermee? (12)	56
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij ermee? (13)	62
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij ermee? (14)	91
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij ermee? (15, slot)	107
Ds. A. van Heteren	De apocriefe boeken	20
Ds. A. van Heteren	De Nederlandse Geloofsbelijdenis	30
Ds. A. van Heteren	De vrouw en het ambt (5-slot)	14
Ds. A. van Heteren	Halleluja over het genadeverbond (1)	34
Ds. A. van Heteren	Halleluja over het genadeverbond (2)	38
Ds. A. van Heteren	Halleluja over het genadeverbond (3)	47
Ds. A. van Heteren	Halleluja over het genadeverbond (4)	54
Ds. A. van Heteren	Israël	124
Ds. A. van Heteren	Jubilea fam. Ds. Vlietstra, "De Heere is onzer gedachtig geweest"	204
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (1)	83
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (2)	90
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (3)	116
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (4)	123
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (5)	132
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (6)	140
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (7)	148
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (8)	157
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (9)	167
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (10)	181
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (11)	188
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (12)	203
Ds. A. van Heteren	Kostbare middelen tegen satans listen (13)	214
Ds. A. van Heteren	Opvoeding (1)	58
Ds. A. van Heteren	Opvoeding (2)	64
Ds. A. van Heteren	Opvoeding (3)	82
Ds. A. van Heteren	Sliedrecht, bevestiging en intrede ds. A. van der Zwan	205
Ds. A. van Heteren	Uit de verbondsschat (1)	65
Ds. A. van Heteren	Uit de verbondsschat (2)	84
Ds. A. van Heteren	Uit de verbondsschat (3)	100
Ds. A. van Heteren	Uit de verbondsschat (4 slot)	106
Ds. A. van Heteren	Ziek-zijn en gezondheid	18
Thomas Hooker	De arme twijfelende christen tot Christus getrokken (1)	127
Thomas Hooker	De arme twijfelende christen tot Christus getrokken (2)	133
Ds. J.M.J. Kieviet	Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen	122
A. Prins	Afscheid Drs. A. van der Zwan van de gemeenten Tholen en Oud-Vossemeer	195
Ds. M. van der Sluys	Dierbare Bijbel van ds. P. Broes	6
Ds. M.C. Tanis	Apeldoorn	46
Ds. M.C. Tanis	Een goed voorbeeld	63
Ds. M.C. Tanis	Een levenskenmerk van 's Heeren dienaar	130
Ds. M.C. Tanis	Gedachten naar aanleiding van	147
Ds. M.C. Tanis	Getrouwheid	31
Ds. M.C. Tanis	Het Avondmaalsformulier (1)	156
Ds. M.C. Tanis	Het Avondmaalsformulier (2)	166
Ds. M.C. Tanis	Het Avondmaalsformulier (3)	180
Ds. M.C. Tanis	Een opvallende zaak (4)	186
Ds. M.C. Tanis	Eerste deel van de zelfbeproeving (5)	197
Ds. M.C. Tanis	Geloofsleven met de belofte van de Heere (6)	208
Ds. M.C. Tanis	Drie maar Eén (7)	216
Ds. M.C. Tanis	Het besluitenboekje	56
Ds. M.C. Tanis	Hoe is het bij ons?	3
Ds. M.C. Tanis	Horen en zien	39
Ds. M.C. Tanis	Nehemia's daden!	19
Ds. M.C. Tanis	Trouw op zijn post tot herstel	141

VOOR DE JEUGD

Ds. K. Visser	De tijd	7
Ds. K. Visser	Vrije tijd	22
Ds. K. Visser	Vrijtijdsbesteding	33
Ds. K. Visser	R.M. MacCheyne: "Zo gij Zijn stem dan heden hoort"	41
Ds. K. Visser	R.M. MacCheyne: "Zo gij Zijn stem dan heden hoort"	50
Ds. K. Visser	Dordt voor jou!	94
Ds. K. Visser	Dordt voor jou (1)	102
Ds. K. Visser	Dordt voor jou (2)	118
Ds. K. Visser	Dordt voor jou (3)	126
Ds. K. Visser	Dordt voor jou (4)	135
Ds. K. Visser	Dordt voor jou - Bewijs van verkiezing	151
Ds. K. Visser	Dordt voor jou- D.L. 1 paragraaf 16	190
Ds. K. Visser	Dordt voor jou- D.L. 1 paragraaf 17	198
Ds. K. Visser	Dordt voor jou- D.L. 1 paragraaf 17	209
Ds. K. Visser	Dordt voor jou- D.L. 1 paragrafen 14, 15 en 18	217

VARIA

75-jarig jubileum CGK Klundert	95
Aanmelding studie theologie aan TU Apeldoorn	76
Bezinningsmiddag Damwoude	76
Bijbelstudie Conferentie LCJ 2003	175
Brief van het moderamen van de generale synode	101
Conferentie COGG	95
Conferentie contactorgaan Geref. Gezindte	51
Cursus Geestelijke vorming te Zeist	164, 175
Driestar belegt met drie jeugdbonden studiedag	33
Elburg	119
Haamstede-conferentie	86
Help de ontheemden in Goma	50
Het gat in de kerkmuur	174
Het vroege Christendom	150
Ingebruikname overgeplaatst orgel CGK Urk	94
Jaarvergadering GOLV	218
Jaarvergadering VGS	66
Jeugdappèl	163
Jubileumbijeenkomst	164
Kerk kan niet om internet heen	175
Klundert	23
Landelijke ambtsdragersconferentie	183
LCJ kadervorming	41
Nieuwe SSNR-wintercursus	176
Ontmoeting onderweg	173
Open dag Waardheim	75
Oproep Oud-Vossemeer	32
Persbericht	23
Persbericht: Actie vrijlating Christenen in China	59
Persbericht: Actie vrijlating Christenen in Pakistan	152
Persbericht: Actie vrijlating Christenen in Vietnam	7
Persbericht: Winterhulp KOEH voor extreem winters Oost- Europa	22
Persbericht: Zomerschool Moslims en het Evangelie	41
Regionale Bezinningskring Chr. Geref. Kerk Pniël	23, 75
Repatriëring ds. G. Huisman	163
Rotterdam-West	85
S.E.Z.	174
Sietze de Vries te gast bij de oprichting VOGG afdeling Oost in Elburg	95
Stichting KOEH	42

Toogdag GBS in Rehoboth-kerk te Barneveld	163
Uitnodiging bezinningsavonden	163
Verlof echtpaar Visser-Wiegel	42
Verlofgangers Zending	175
Voorjaarsconferentie voor ambtsdragers	50
Werkgroep weduwen en weduwnaars vanaf 50+	42
Zendingsdag classis Utrecht 2002	108

ONTMOETINGSDAG WERKENDAM

Ds. A. van der Zwan	Enkele puriteinen over de trappen van het geestelijk leven (1)	70
Ds. A. van der Zwan	Enkele puriteinen over de trappen van het geestelijk leven (2)	78
Ds. R. Kok	Mattheus 14 : 29a	73

ONTMOETINGSDAG URK

Ds. K. Hoefnagel	Markus 5 : 17 en 18	161
Ds. K. Visser	Jesaja 65 : 1 en 3	171
Ds. J.M.J. Kieviet	Paulus' roem in het kruis van Christus	172

BOEKBESPREKINGEN

schrijver	titel	pagina
Ambrosius, Isaac	Tijd om te zoeken	210
Benoit-van Berchem, Renee de	Laat mij trekken, Heer	36
Binning, Hugo	Wandelt in de liefde	67
Boston, Thomas	Liefde die nooit vergaat	42
Bout, J. e.a.	Vrienden van de Bruidegom	43
Budding, ds. D.J. e.a.	Ziet, de Bruidegom komt!	23
Corenwijck, Eva	Jenny de hutbewoonster	120
Dagboek	Bron van licht en leven	24
Dam, H. van	Door U alleen	219
Dam, H. van	Hoort Zijn stem	24
Dam, H. van	Opent uwe mond	219
Diversen	Nog bijzonderheden? Bij het afscheid van mr. Dr. J.T. van den Berg	136
Eckeveld, ds. J.J. van	Brieven aan de zeven gemeenten	8
Floor, dr. L.	De doop met de Heilige Geest	128
Fraanje, ds. J.	Het geestelijk wachtwoord	8
Generale synode Ger. Gem.	In orde, handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtsspraak	51
Immens, Petrus	De Godvruchtige Avondmaalganger	210
Jager, J. de (vertaler)	De Westminster Confessie	8
Knap, J.J.	De voortdurende verzuchting van een gelovige	120
Kuijt, Evert	Elkedagboek	24
Lieburg, dr. F.A. van	De reformatorische profetie in de Nederlandse traditie	112
Lloyd-Jones, dr. Martyn	Oorzaken en genezing van geestelijke depressiviteit	43
MacCheyne, Robert Murray	De getrouwe Getuige	8
MacCheyne, Robert Murray	Geef Mij uw hart	183
Meeuse, ds. J.C.	Waarom naar de belijdeniscathechisatie	7
Natzijl, H.	Een van geest en een van zin	36
Noort, D. van den	De jeugd van tegenwoordig	128
Paas, Stefan	Jezus als Heer in een plat land	86
Priester, Christien de	Nog is het tijd	199
Quist, M.	De Goede Herder	68
Reenen, ds. G. van	Een nalezing	60
Reenen, ds. G. van	Gelijkenissen en zaligsprekingen	183

Reenen, ds. G. van	Sions betalende Borg	59
Rijswijk, C. van	Daar zij hun wens verkrijgen	119
Ryle, J.C.	De enige weg	210
Ryle, J.C.	Hoe gaat het met u?	24
Schans, drs. A.A. van der	Tot activiteit geroepen	136
Schoonebeek, Hanneke	Heimwee naar Huis	88
Schortinghuis, Wilhelmus	Inleiding tot het innige christendom	8
Schouten-Verrips, Ada	Besmet gebied	60
Schouten-Verrips, Ada	Die het verlorene zoekt	44
Selderhuis, prof. H.J.	Melanchton	112
Selderhuis, prof. H.J.	Morgen doe ik het beter	87
Sliedregt, dr. C. van	Uitverkiezing: lofprijzing, troost en zekerheid	112
Sluiter, Johannes	Vernederd Nederland	8
Spurgeon, C.H.	Woorden van Spurgeon	210
Stichting KOEH	In banden en gevangenis	60
Stoep, drs. Ir. J. van der	Informereren of construeren?	96
Velzen, Cornelis van	Hoort wat mij God deed ondervinden	103
Verhagen, drs. P.J.	Depressiviteit en depressie	52
Visser, W. e.a.	De bedelaar stierf	24
Visser-Sluiter, C.	Giovanni	60
Vogelaar- van Amersfoort, A.	Kruispunten	60
Werkman, Hans	"En alles vloekte, maar hij vloekte niet"	87
Westerbeke, W	Het beeld Gods	104
Westerink, ds. J.	Maleachi	51
Winslow, Mary	De hemel geopend	119
Witsius, Hermannus	Zielezucht van een verlegen christen	8

"Ik durf niet om meer te vragen, maar..."

Christenen kunnen na de kerkdienst de ergste honger stillen door gratis wat broodjes mee te nemen. Met de honger naar Gods Woord is de hongersnood dubbel zo groot...!

Uw eindejaarsgift is daarom dubbel zo hard nodig.

Hartelijk dank!

John 17:17b
"Thy word is truth."

Winter actie

**Deputaatschap
Bijbelverspreiding
Gereformeerde Gemeenten**

Winterhulp is hard nodig in Rusland. Maar naast voedsel en kleding is ook geestelijk voedsel noodzakelijk. Het Deputaatschap Bijbelverspreiding verspreidt duizenden bijbels, boeken en traktaten onder de christenen in Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne, Moldavië, Letland, Litouwen, Oezbekistan en Kazachstan.

"Wij bidden voor u, dat uw handen niet verslappen en uw harten niet schraal worden, en dat de goedheid Gods over u zij! Wetend, dat alle literatuur duur is, durf ik niet om meer te vragen, maar ik hoop, dat de Heere uw harten zal neigen voor de gemeente van Jangioelj."

Wij hopen dat de Heere ook uw harten zal neigen om ons financieel de mogelijkheid te geven door te gaan met dit werk.

Giro 7409485

t.n.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding, Woerden.
Of bankrekeningnummer 3224.22.329

Zitten met de goddelozen; u als kerkmens, u breekt het hart van uw dominee. Ik schaam me voor u. Ik zou het hart van mijn dominee niet breken, dat weet ik zeker.' Toen liep Charles weg. Dit schijnt het beslissende keerpunt geworden te zijn in het leven van deze man. Op 5- jarige leeftijd kwam Charles weer bij zijn ouders in huis. Op indrukwekkende wijze heeft Spurgeon over zijn ontdekking, schuldbeleving en bekering geschreven. In gedachten zag hij zichzelf staan als een veroordeelde en verdoemde met de strop om zijn nek. Later zei hij hierover: 'Liever nog zou ik zeven jaar lijden aan een verschrikkelijke ziekte dan dat ik ooit die vreselijk ontdekking van het kwade van de zonden opnieuw zou moeten doormaken.' Hij werd meer en meer het pak op zijn rug gewaar, net als in de Christenreis. Hij was een zondaar en moest gered worden. Hij hoorde dat hij bekeerd moest worden, maar niet hoe. In 1850 had hij zich voorgenomen alle kerken in Colchester te bezoeken om antwoord op de vraag

te krijgen hoe zijn zonden vergeven zouden kunnen worden. Door hevige sneeuwval kwam hij terecht in een klein kerkje waar slechts vijftien mensen waren samengekomen. De predikant die moest voorgaan, kwam vanwege de weersgesteldheid niet opdagen. Een eenvoudige man beklom de kansel. Deze sprak over de tekst: 'Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! Want Ik ben God, en niemand meer.' (Jes. 45:22). Deze tekst luidt in het Engels: 'Look unto Me, and be ye saved, all the ends of the earth, for I am God, and there is none else.'

Na zo'n tien minuten sprak de prediker Spurgeon aan en zei ondermeer: 'Jongeman, je zult altijd diep ongelukkig blijven, diep ongelukkig in leven en in sterven, indien je niet mijn tekst gehoorzaamt. Maar als je gehoorzaamt, nu, op dit moment, zul je gered worden.' Met stemverheffing sprak hij: 'Jongeman, zie op Jezus Christus. Zie, Zie! ZIE! Je hebt niets anders te doen dan te zien en te

leven.' Zo mocht Spurgeon de weg der zaligheid zien. Op die dag heeft hij de Zaligmaker mogen vinden. Het was een dag om nooit te vergeten. Wie meer over het leven en werk van Spurgeon wil lezen, kan in dit boek, dat gemakkelijk en vlot leest, goed terecht.

Ds. J.W. Kersten, *Wat is uw enige troost?* Preken uit de Heidelbergse Catechismus, 518 blz., € 32,50, uitgave De Banier- Utrecht. Ds. J.W. Kersten leefde van 1915-1960. Hij heeft vaak gepreekt over de Heidelbergse Catechismus. Jammer, dat de serie niet compleet is. Er zijn negenen-twintig preken opgenomen in dit keurig uitgegeven boek. De overige preken waren niet meer beschikbaar. Als predikant diende de auteur de gemeenten van Genemuiden en Scheveningen. In 1953 werd hij in de plaats van dr. C. Steenblok benoemd tot docent aan de Theologische School te Rotterdam. Zijn laatste preek hield hij op zondag 3 april 1960 in de Gereformeerde Gemeente van Krabbendijke. Wie de schrijver gekend heeft en beluisterd heeft, zal dit boek zeker willen aanschaffen. Samensteller van de bundel preken is dr. A.A. Bart te Krabbendijke.

Kleine kracht

'Kleine kracht'. Die aan Openbaring ontleende titel gaf iemand mee aan een boekje over de SGP: "Want gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn Woord bewaard en hebt Mijn Naam niet verloochend."

Mooi gevonden.

Feit is dat de SGP op het Binnenhof op wil komen voor Gods Naam. Feit is óók dat de SGP - met vallen en opstaan - probeert Gods Woord te bewaren. Omdat we er vast van overtuigd zijn dat dát Woord de beste boodschap bevat voor staat en maatschappij.

De boodschap dat:

- er maar één levende God is;
- het huwelijk een zaak is van één man en één vrouw;
- abortus moord is en blijft;
- prostitutie ongeoorloofd is;
- de zondag een verademende rustdag behoort te zijn;
- Israël steun moet blijven ervaren;
- een school met de Bijbel goed is voor ieder kind;
- een goed gezin het hele werk is...

Om zo maar een paar dingen uit ons programma te noemen.

De SGP wil de Bijbelse boodschap blijven uitdragen. In het besef dat niet de macht van het getal de doorslag geeft, maar de doorwerkende kracht van het Woord.

Kleine kracht?

**Staatkundig
Gereformeerde
Partij**

Laan van Meerdervoort 165
2517 AZ Den Haag
Telefoon (070) 345 62 26
www.sgp.nl

Voor info bel:

0416 - 692 787
of
0184 - 630 180

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echteparen**

't Boekendal

Winkelcentrum Urkerhard

Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

**Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten**

Verzending door heel Nederland